

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ὁ ἀξιότιμος καὶ νεκρὸς διδάκτωρ τοῦ δικαίου κ. Ν. Ψύλλας ἐξέδοτο κατ' αὐτὰς εἰς εὐσύνοπτον τεῦχος τὴν ἐπὶ διδακτορικῇ ἀναγορεύσει ἐναίσιμον διατριβὴν αὐτοῦ «Περὶ γάμου κατὰ τὸ φυσικὸν δίκαιον». Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι μεγάλως θὰ ἠδικούμεν τὸν κ. Ψύλλαν κατατάσσοντες τὸ ἐν λόγῳ ἔργον του εἰς τὴν τάξιν τῶν συνήθων διατριβῶν ἐπὶ ἀναγορεύσει, ὡς ἐννοοῦνται καὶ κατασκευάζονται αὐταὶ παρ' ἡμῖν, ὡς ἀκριτον τουτέστι καὶ μηχανικὸν συνονθύλευμα ἢ ἀντιγραφὴ θεμάτων ἐν ἐπιτηδεῖα παραλλαγῇ τῶν λέξεων τοῦ κειμένου. Ἡ διατριβὴ τοῦ κ. Ψύλλα εἶνε συγγραφὴ ἐπιστημονικὴ σπουδαία καὶ ἀξιόλογος, ἔργον μελέτης καὶ μόχθου, τιμῶσα τὸν συγγραφέα ἐν τῇ φιλοτίμῳ αὐτοῦ ἀμίλλῃ. Ἐπίζηλος πολυμαθία, ἐπιστημονικὴ ἐμβρίθεια, κριτικὴ ἔρευνα καὶ ψυχολογικὴ ἀνάλυσις περὶ τὴν ἀνάπτυξιν θεμέτου ἐξόχως δυσκόλου καὶ φιλοσοφικοῦ, ὡς ἡ Φιλοσοφία τοῦ Γάμου, μεγάλην ἀξίαν περιποιοῦν τῷ συγγράμματι τοῦ κ. Ψύλλα κυρουμένην καὶ ὑπὸ συγγραφεύου ἐπιστολῆς τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ τοῦ Φυσικοῦ Δικαίου κυρίου Ν. Κεζάτζη, προτασσομένης τοῦ βιβλίου.

Εἰλικρινῆ συγγραφεὶς ἀποτείνοντες τῷ κυρίῳ Ψύλλῳ, οὐ μόνον εὐχόμεθα καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ κρίνωμεν ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἄλλα ἔργα πολλῶ ἀνώτερα τοῦ περισπουδαίου αὐτοῦ δοκιμίου, ἀλλὰ καὶ συνιστῶμεν θερμῶς παντὶ φιλομαθεῖ τὴν διατριβὴν αὐτοῦ ὡς κοινωφελὲς ἀνάγνωσμα.

Ι. ΠΕΤΡΩΦ ΤΟΥ ΕΚ ΜΟΣΧΑΣ

ΨΙΣΤΟΡΙΚΟΕΘΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὀδυνηρῶν περιστάσεων, ἃς ἐδημιούργησε πανταχοῦ τῆς ἀλυτρώτου Ἑλλάδος, ἰδιαιτέρως δὲ ἐν τῇ ταλαιπώρῳ Μακεδονίᾳ ἢ μισελληνικῇ πολιτικῇ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, αἵτινες διατηροῦσι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, διὰ μυρίων τεχνασμάτων ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Τουρκίας καὶ προπαρσκευάζουσι τὸν ἐντελῆ ἐκβουλγαρισμὸν τῆς Μακεδονίας, ὁ ἐκ Μόσχας κ. Ι. Πετρῶφ ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν ἱστοριοεθνολογικοῦ ἀτλαντος τῆς χώρας ταύτης δι' οὗ ἐπιχειρεῖ τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἀπειραρίθμων δεινοπαθημάτων τῶν ἀδελφῶν Μακεδόνων ἐν τῷ δισχιλιετῇ ἄγωνι, ὃν ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Τὸ ἐθνορελέστατον τοῦτο ἔργον ἀπκριτισθήσεται ἐκ τεσσάρων τευχῶν ἐν οἷς διὰ πολλαπλῶν καὶ ποικίλων πινακῶν ἱστοριογεωγραφικῶν, ἐθνολογικῶν, στατιστικῶν, καλλιτεχνικῶν, προσωπογραφικῶν τῶν ἡρώων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, ἀπεικονισμάτων τῶν πόλεων καὶ μονῶν τῆς Μακεδονίας τῶν σημαντικωτέρων μαχῶν καὶ πάντων τῶν σπουδαιοτέρων γεγονότων τῆς Μακεδονικῆς ἱστορίας, ὡς ἐν λευ-

κώματι, ἢ μάλλον ὡς ἐν πανοράματι παρίσταται δλόκληρος ἡ ἱστορία τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἀρχαίου βασιλείου ὑπὸ Περδίκκα τοῦ Α' τῷ 700 π. Χ. μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

ΑΚΡΟΝ ΛΩΤΟΝ

Νὰ ἀποστείλωμεν ἐπιστολὴν ταχυδρομικῶς πρὸς τὸν διανομέα τοῦ Ταχυδρομείου τῆς αὐτῆς πόλεως πρὸς τὴν καὶ ἡ ἐπιστολὴ διηυθύνετο καὶ ὁμοῦ οὗτος νὰ μὴ τὴν λάβῃ!

Ἡ ὑπομονὴ γενναῖα τὴν ἀνυπομονησίαν ὡς ἡ εὐδία τὴν θύελλαν.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἐπωφεληθῆται τῆς ὑπομονῆς τῶν ἀντιπάλων του πρὶν ἢ αὐτὴ μετατραπῆ εἰς ἀνυπομονησίαν ἐν ἣ ἀναμφιλέκτως κυοφοροῦνται σκέψεις τιμωρῶν ἐκδικήσεων.

— *Ἐφεύρεσις Κορινθιακοῦ ρυθμοῦ.* Κατὰ τὸν Βιτρούβιον, νεαρὰ Κορινθία κόρη, εἰς ἡλικίαν γάμου, ἀσθενήσασα, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Κατὰ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἔθιμα οἱ συγγενεῖς ἀνέθετον ἐπὶ τῶν τάφων πολλὰ μικρὰ ἀντικείμενα (κτέρεα), ἰδίως προσφιλῆ τῷ θανόντι. Ἡ τροφὸς τῆς ἀνωτέρω κόρης συναθροίσασα πάντα τὰ ἀθύρματα τῆς θανούσης καὶ θέσασα αὐτὰ ἐν κανίστρῳ καὶ καλύψασα διὰ κεράμου ἀπέθετο ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς. Παρὰ τὸ κανίστρον ἐφέετο ἀκάνθα, ἣτις πιεζομένη ὑπὸ τῆς κεράμου, ἤρξατο ἐφαπλοῦσα τὰ πλατέα φύλλα τῆς ἐπὶ τοῦ κανίστρου καὶ κατὰ μικρὸν ἐκάλυπεν αὐτὸ ἐξ ὀλοκλήρου. Αἱ γωνίαι τῆς κεράμου ἠνάγκασαν τὰ φύλλα νὰ σχηματισθῶσι θολωτῶς καὶ ἔλκοειδῶς περίξ τοῦ κωλύματος. Καλλιμάχος ὁ ἐξοχος γλύπτης, ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεκάλουν *κατάτεχνον*, διαβαίνων παρὰ τὸν τάφον τῆς κόρης εἶδε τὸ κανίστρον καὶ ἐθαύμασε τὴν εὐκαμψίαν τῶν φύλλων καὶ τὴν συμμετρίαν τῶν γραμμῶν τῶν. Τῷ ἤρρεσεν ὁ νεωτερισμὸς οὗτος καὶ πρῶτος αὐτὸς ἐκόσμησε τὰ κιονόκρανα τῶν Κορινθιακῶν κιόνων διὰ φύλλων ἀκάνθης, δημιουργήσας οὕτω τὸν Κορινθιακὸν ρυθμὸν.

— *Γαλῆ καὶ μῦς.* Ὑπάρχει παροιμία λέγουσα ὅτι ποτὲ δὲν εἶδεν ἄνθρωπος «φωλεὰν ποντικῶν εἰς τὸ οὖς γάτου». Ἀλλὰ κανὼν ἀνευ ἐξαιρέσεως δὲν ὑπῆρξέ ποτε, ὡς δεικνύει γαλλικὴ ἐφημερὶς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος: «Ὁ Ἐρμῆς τῆς Γαλλίας». «Κατὰ τὸ ἔτος 1664, λέγει ἡ ἐφημερὶς αὕτη, γαλῆ τις τεκοῦσα ἀπέθηκε τὰ μικρὰ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ Δουπουίτινος, ὅστις εὐρῶν συγχρόνως φωλεὰν ποντικῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, πρέθηκεν αὐτὴν τῇ γαλῇ. Αὕτη ἔφαγε πάντας

τούς μύσους, πλὴν ἑνός, ὅστις, τυχαίως, εὐρεθεὶς κεκρυμμένος ὑπ' αὐτὴν ἐθύλαζε τὸ γάλα τὸ ἐκρέον ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν γαλιδέων. Ἡ Γαλῆ ἰδοῦσα αὐτὸ εἶτα, ἀπέβαλεν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἀγριότητά της καὶ τὴν φυσικὴν ἀντιπάθειαν, ἐθώπευσε τὸν μικρὸν μῦν καὶ ἀνέθρεψεν αὐτὸν μετὰ τῶν γαλιδέων της.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ ὑπομονὴ εἶναι πικρά· ἀλλ' ὁ καρπὸς αὐτῆς γλυκός.
(Ἰωάν. I. Ρουσσώ).

Ἡ ἀνθρωπίνη φιλοσοφία· περιμένειν καὶ ἐλπίζειν.
(Ἀλέξ. Δυμάς).

Ἄ μῆποτ' ἀγαπήσας, ἀγαπήσει αὐρίον
Ἄ ἔρω βασιλεύει πανταχοῦ καὶ πάντοτε.
(Gabriel H. Amical).

Εἶσαι τὸ δένδρον, καὶ ἐγὼ τὸ πτηνόν· τὴν ἡμέραν αἰ πτέρυγες ἄς φαιδρύνουν τὰ φύλλα, τὴν νύκτα τὰ φύλλα ἄς προστατεύωσι τὰς πτέρυγας.

(Gabriel H. Amical).

Οἱ ἄνδρες ὅσφ ὀξυδερκεῖς καὶ ἂν ὦσι δὲν δύνανται νὰ προσλάβωσιν ἐν διαστήματι ὀλοκλήρου βίου ἀρκοῦσαν πείραν, ὅπως ἐξακριβώσωσι ἅπασαν τὴν ποικιλίαν τῶν ἐρωτοπλάνων γυναικῶν.

(Mme Lottin).

Τυφλοὶ ὡς εἴμεθα, ἔχομεν πόθους χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν εἰς τί συνίσταται ἡ ἀνθρωπίνη εὐδαιμονία. Ποθοῦμεν δόξας καὶ τιμὰς· ποθοῦμεν ἡδονὰς ἀτελευτήτου· φλεγόμεθα ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ κατακτήσωμεν τὴν ὑπόληψιν τοῦ πλήθους, νὰ ἀπολαύσωμεν ὅτι δὴποτε ἴδωμεν, νὰ ὑψωθῶμεν ὑπεράνω τῶν ὁμοίων μας, ὑπεράνω τῶν ἀντιπάλων μας. Ὁλεθρία εὐδαιμονία! ἐπικίνδυνος τύχη! Ὁ Θεὸς ἀγανακτῶν μὲ τὴν ἀπληστίαν τῶν πόθων μας, μᾶς εἰσακούει ἐνίοτε διὰ νὰ μᾶς τιμωρήσῃ. (Jean Baptiste-Rousseau).

Τὰ μεγάλα κράτη πλουτοῦσι διὰ τῆς πολυτελείας, τὰ μικρὰ δι' αὐτῆς καταστρέφονται.

(Βολταῖρος)

Ἡ καρδιά τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου ἐστὶν ὁ ναὸς τῆς θεότητος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

(Κα Στάελ).

Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν βραχὺν ροῦν τοῦ βίου μεγαλειτέρα εὐτυχία ἢ ὅταν διασώσῃ τις τὴν ζωὴν ἀθώου ἀνθρώπου.

(Κα Στάελ).

Πληρώσατε τὴν γυναῖκα δι' ὅλων τῶν εὐτυχιῶν ἀναβιβάσατε αὐτὴν εἰς θρόνον βασιλείσης, ἀλλ' ἐλεύσεται στιγμή, ὅτε θέλει αἰσθανθῆ τὸ κενὸν τῆς καρδίας της, καὶ τότε θέλει περιφρονῆσαι δόξαν, πλοῦτη, ὑπόληψιν, θέλει θυσιάσει τὰ πάντα χάριν τῆς μόνης, τῆς μίας αὐτῆς θεότητος, —τοῦ Αἰσθήματος.

(Πῶπ).

Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἔθνους δαπανᾷ ὀλόκληρον τὸ

ἔθνος· πρέπει λοιπὸν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὸ ν' ἀπολαμβάνωσι τοὺς καρποὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως.

(Μιραμπώ).

Μία μόνη εὐτυχία ὑπάρχει, τὸ καθῆκον, μία μόνη κατηγορία, ἡ ἐργασία, μία μόνη ἡδονή, τὸ ὠραῖον.

(Carmen ἡ βασίλισσα τῆς Ρωμανίας).

Ἡ πενία ἀφαιρεῖ πολλάκις ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου πᾶν ἐλατῆριον καὶ πᾶσαν ἀρετὴν· δύσκολον εἶναι σάκκος κενὸς νὰ μείνῃ ὀρθιος.

(Βενιαμὶν Φραγκλῖνος).

Τὰ πάθη εἶναι ἢ ὑπερβολικὰ ἐλαττώματα ἢ ὑπερβολικὰ ἀρεταί.

(Γκαίτε).

Ἡ θλίψις εἶναι κρῖνος, καὶ ἐλπίς, ἡ ποτιζουσα αὐτὸν δρόσος. Τῆς ψυχῆς τὸ ἄλλος διανοίγεται, ὁ δὲ Θεὸς συγκινήσει ἐνσταλάζει τὸ δάκρυ τοῦ ἐπ' αὐτῆς. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἐλπίς.

(Βίκτωρ Οὐγγώ).

Τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν, ὅπερ ὁ Θεὸς ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἀνθρώπον, εἶναι καὶ θέλει εἶσθαι πάντοτε τὸ νὰ ἀνήκῃ αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν.

(Herder).

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὡς ἡ δρόσος τῆς πρωίας· μόνον ἐντὸς καθαροῦ σκεύους μένει καθαρὰ.

(Bernardin de Saint Pierre).

Τιμᾶτε τὰς γυναῖκας· δι' οὐρανίων ρόδων στρωννύουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιγείου ζωῆς· συνδέουσι τοὺς εὐτυχεῖς τοῦ ἔρωτος δεσμούς, καὶ ὑπὸ τὸν αἰδήμονα τῶν χαρίτων πέπλον τρέφουσι δι' ἱερᾶς χειρὸς τὰ ἀμάρταντα τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων ρόδα.

(Schiller).

Προτιμότερον νὰ ὑποκύψῃ τις ἐμμένων ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ δικαίου ἢ νὰ θριαμβεύσῃ διὰ τῆς ἀδικίας

(Γκάμφηλδ).

..... Τὴν σήμερον τὰ ἦθη ὡς προβαίνουν

Ἄ ἔπαινος καὶ ἡ μομφὴ οὐδὲν σχεδὸν σημαίνουν,

Κατὰ τὰ πάθη ἕκαστος ἢ τὰ συμφέροντά του,

Ἄ μὲν σὲ δίδει στέφανον, ὁ δ' ὄστρακον θανάτου.

(Molière).

Ὅποιος δὲν ἔχει ὑπομονὴν, τί πτώχειαν ποῦ τὴν ἔχει

(Σαίξπηρ).

Λαμπρὸν καὶ ἐνθαρρυντικὸν εἶναι ἡ πάλῃ γενναίου ἀνθρώπου, ὅστις καρτερικῶς ἀντέχει πρὸς τὴν λύπην, θριαμβεύει μόνον διὰ τῆς μεγαλοψυχίας καὶ καθημαγμένους ἔχων τοὺς πόδας καὶ τρέμοντα τὰ μέλη ἐξακολουθεῖ προβαίνων, ἐπὶ τῆς ἀκλονήτου θελήσεως στηριζόμενος.

(Σμάιλς).

Φύλαττε τὴν ἀξιοπρέπειάν σου, χωρὶς νὰ φαίνεσαι ὅτι εἶσαι ὑπερήφανος.

(Βενιαμὶν Φραγκλῖνος).

Δὲν γνωρίζω φρικαλεωτέρας ὁδύνας τῶν τῆς ζηλοτυπίας, τῆς προσβληθείσης ματαιότητος, καὶ τοῦ πάθους τοῦ ἐξαπατηθέντος εἰς τὰς γλυκυτέρας τοῦ ἐλπίδας.

(Μέν Ρέιδ).